

и поведение в обществото. Този факт ме принуждава да се спра на някои от фундаменталните заглавия в публицистиката ѝ. Такова значение имат статиите в сп. "Съдба": "Писател и политика"¹⁶ и "История и книга"¹⁷. В "Писател и политика" Мутафова изразява вижданията си за ролята на твореца в живота на обществото. Според нея писателят не може да живее откъснат от съдбоносните проблеми на своето време и ако претендира, че е съвестта на народа, то мястото му е на арената, където те се решават. Със своето име, авторитет и слово той е длъжен да посочва правия път, да бъде духовен водач на народа си в критични исторически моменти. Опора за убежденията си открива в примера на големите творци и публицисти З. Стоянов, Хр. Ботев, Ал. Констатинов, които са запечатали и с кръвта си написаното от тях с перо и с пророческо вдъхновение. Със следващите примери обаче вече превишава мярката на стойностите, историчното се надгражда с идеологично – редом с българските класици поставя чужди съвременни писатели като Д. Анунцио и Маринети – в амплуата им на "апостоли на фашизма в Италия", също и германския автор Ханс Ф. Блунк, по нейните думи "един от първите, открили величието на хитлеровото движение." Подобна спекулация – имената на творците – апостоли на българското националноосвободително движение против чуждото робство, особено пък на сатирика, пресъздал във фейлетони образи приматите на тържествуващото зло Дочоолу, Гочоолу и Хаирсъзина – да бъдат поставени редом с апологетите на фашизма в Германия и Италия, не е толкова необяснима. Според мен Фани Попова сякаш е приела казуса на националсоциализма заради съпадащите национални интереси на българи и германци, /без да подозира обаче за ужасяващите му практически превъплъщения/ и привежда всичко под този знаменател. По дълбока вътрешна нагласа тя цени и уважава победителите, а победените съжалява. В следващите нейни публикации това е пряко изговорено и демонстративно заявено като се изясняват и причините за идейната ѝ екзалтация.

Тезата за общия генезис на книжнината и политиката е фундаментален параграф в светогледа на авторката и тя неспирно я експонира. В "История и книга" успоредява и детерминира развоя на книжовността с историческия път на народността. Доказва го с възлови фигури, започвайки от Кирил и Методий – "двама мъже стоящи с книга в ръка на един от най-съдбовните завои на българската история". Като силен аргумент е представена и славната епоха на цар Симеон, която е и златен век за книжнината. Броеницата продължава с великаните на Възраждането – "едновременно борци и писатели, герои на словото и делото". И в други свои публикации / "Музите не трябва да мълчат"¹⁸, подкрепена и от Чавдар

¹⁶ Мутафова, Ф. П. Писател и политика. Сп. Съдба, 1940, кн. 4

¹⁷ Мутафова, Ф. П.. История и книга. Сп. Съдба, 1941, кн. 7–8

¹⁸ Мутафова, Ф. П. Музите не трябва да мълчат. В. "Априлов", г. II, бр. 49, 1942 г.